

Hướng dẫn giải và trả lời câu hỏi trong bài Lời của cây lớp 7 trang 13 Tập 1 bộ sách Chân trời sáng tạo chính xác nhất, mời các em học sinh và phụ huynh tham khảo.

Soạn Ngữ văn lớp 7 Bài: Lời của cây trang 13 (Chân trời sáng tạo)

*** Chuẩn bị đọc**

Câu hỏi (trang 13 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1):

Em đã bao giờ quan sát quá trình lớn lên của một cái cây, một bông hoa hay một con vật chưa?
Điều đó gợi cho em suy nghĩ hoặc cảm xúc gì?

Trả lời:

- Em đã từng được quan sát quá trình lớn lên của một cái cây rồi. (hoặc một bông hoa; hoặc một con vật)

- Điều này đã gợi cho em những suy nghĩ và cảm xúc rất đặc biệt:

+ Thấy ngạc nhiên, kì thú, lạ lẫm

+ Thấy xúc động vì sự kì diệu của tự nhiên

+ Mong muốn được tự tay trồng / nuôi / chăm sóc chúng

+ Từ đó, trong lòng em dậy lên tình yêu thiên nhiên và khao khát bảo vệ tự nhiên...

*** Trải nghiệm cùng văn bản**

1. Tưởng tượng: *Em hình dung thế nào về hiện tượng nảy mầm qua hình ảnh “nhú lên giọt sữa”?*

- Hình ảnh “nhú lên giọt sữa” đã miêu tả vô cùng sinh động và độc đáo về hiện tượng nảy mầm. Lá mầm đầu tiên nhú lên từ mặt đất của hạt được ví như giọt sữa đã không chỉ là nổi bật hình dáng ngộ nghĩnh và sự non nớt mà còn gợi ra sự gần gũi, thân thương của những hạt mầm nhỏ bé.

→ Hiện tượng nảy mầm qua cái nhìn của trẻ thơ trở nên ngộ nghĩnh, dí dỏm và vô cùng đáng yêu, độc đáo.

2. Theo dõi: Chú ý những động từ miêu tả quá trình lớn lên của hạt mầm ở các khổ thơ 2,3 và 4?

- Các động từ miêu tả quá trình lớn lên của hạt mầm: nảy (mầm), nhú (lên), thì thầm, ghé, nghe, nằm, vỗ, kiêng, mở (mắt), đón...

→ Gợi ra quá trình lớn lên của hạt mầm vô cùng thú vị và độc đáo; đó không còn là một quá trình tự nhiên vô thức mà giống như một quá trình đầy sự chờ đợi, háo hức và thiêng liêng

*** Suy ngẫm và phản hồi**

Nội dung chính:

Bài thơ “Lời của cây” của Trần Hữu Thung đã thể hiện tình yêu thương, trân trọng những mầm xanh thiên nhiên. Qua đó gửi gắm thông điệp hãy lắng nghe lời của cỏ cây loài vật để biết yêu thương, nâng đỡ sự sống ngay từ khi sự sống ấy mới là những mầm sống; mỗi con người, sự vật, dù là nhỏ bé, đều góp phần tạo nên sự sống như hạt mầm góp màu xanh cho đất trời.

Câu 1 (trang 14 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1 - CTST):

Năm khổ thơ đầu là lời của ai? Khổ thơ cuối là lời của ai? Dựa vào đâu để khẳng định như vậy?

Trả lời:

- Năm khổ thơ đầu là lời của nhân vật trữ tình (tác giả). Cách xưng hô của tác nhà thơ đã khẳng định điều này: “Cầm trong tay mình” và gọi những đối tượng được nhắc tới bằng chính tên gọi của nó: hạt, mầm, cây, lá...

- Khổ cuối là lời của hạt mầm vì đến đây, cách xưng hô và giọng điệu đã thay đổi:

+ Cách gọi trực tiếp: “Răng các bạn ơi”

+ Lời giải thích xưng tôi: “Cây chính là tôi...”

+ Nội dung: Lời nhắn gửi của hạt mầm tới các bạn: Tôi (hạt mầm) sau này lớn lên sẽ trở thành cây và góp màu xanh của mình vào sự tươi xanh của đất trời. Quan đó, khẳng định vai trò, ý nghĩa của cây cối đối với cuộc sống con người.

Câu 2 (trang 14 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1):

Tìm một số hình ảnh, từ ngữ đặc sắc mà tác giả đã sử dụng trong bài thơ để miêu tả quá trình từ hạt thành cây và thể hiện quá trình đó bằng sơ đồ.

Trả lời:

Câu 3 (SGK trang 14 Ngữ văn lớp 7 Tập 1):

Theo em, những dòng thơ như “Ghé tai nghe rõ”, “Nghe mầm mở mắt” thể hiện mối quan hệ như thế nào giữa hạt mầm và nhân vật đang “Ghé tai nghe rõ”?

Trả lời:

Mối quan hệ gần gũi, thân thiết như những người bạn của nhau

Câu 4 (trang 14 Ngữ văn lớp 7 Tập 1 SGK):

Tìm những hình ảnh, từ ngữ thể hiện tình cảm, cảm xúc mà tác giả dành cho những mầm cây. Hãy cho biết đó là tình cảm gì?

Trả lời:

- Những hình ảnh, từ ngữ thể hiện tình cảm, cảm xúc của tác giả:

+ Cầm trong tay mình

+ Giọt sữa

+ Ghé tai nghe rõ

+ Mầm kiêng... Kiêng nhất...

+ Nghe mầm mở mắt

+ Vài lá bé

+ Lá nghe màu xanh.

Bắt đầu bập bẹ

→ Tình cảm: yêu thương, trân trọng, gìn giữ, nâng niu, quan tâm...

Câu 5 (trang 14 Ngữ văn lớp 7 SGK Tập 1):

Xác định các biện pháp tu từ chủ yếu được sử dụng trong văn bản. Phân tích tác dụng của chúng.

Trả lời:

- Biện pháp tu từ chủ yếu nhất là nhân hoá, khi miêu tả hạt mầm bằng hàng loạt những từ ngữ vốn được dùng để tả người: nằm lặng thinh, thì thầm, nghe, kiêng, mở mắt, đón, bập bẹ,... Nhất là khi để hạt mầm tự cất tiếng nói, gửi lời nhắn nhủ tới bạn đọc ở khổ cuối

- Ngoài ra, bài thơ còn sử dụng một số biện pháp tu từ khác như ẩn dụ (Nhú lên giọt sữa); điệp từ điệp ngữ (nghe...; kiêng...)

→ Việc sử dụng các biện pháp tu từ như vậy đã không chỉ thể hiện mối quan hệ gần gũi của hạt mầm với con người; thể hiện tình yêu và sự gắn bó thân thiết với thế giới tự nhiên của nhân vật trữ tình mà còn góp phần xây dựng thế giới hình ảnh thiên nhiên thêm phần sinh động, ấn tượng và hấp dẫn.

Câu 6 (trang 14 Ngữ văn SGK lớp 7 Tập 1):

Nhận xét về cách gieo vần, ngắt nhịp trong bài thơ trên và cho biết vần và nhịp đã có tác dụng như thế nào trong việc thể hiện “lời của cây”.

Trả lời:

- Gieo vần chân: mình – thình; mầm – thâm; nôi – hời; bắc – mắt; giông – hồng; thành – xanh; bé – be; ơi – tôi; lớn – trời...

- Ngắt nhịp chẵn

→ Cách gieo vần và ngắt nhịp này cùng với thể thơ bốn chữ đã góp phần thể hiện rất tự nhiên “lời của cây”. Đó là những lời giải bày, tâm sự nhẹ nhàng, hồn nhiên, nhí nhảnh và có phần ngây thơ, trong sáng nhưng cũng rất ý nhị, mang những ý nghĩa sâu sa đáng suy ngẫm.

Câu 7 (trang 14 SGK Ngữ văn 7 Tập 1):

Xác định chủ đề và thông điệp mà văn bản muốn gửi đến người đọc.

Trả lời:

- Chủ đề: Sự trân trọng, tình yêu và gắn bó giữa con người và cây cỏ

- Thông điệp: Hãy yêu cây xanh, trân trọng sự sống của cây, bởi cây làm nên một phần cuộc sống xinh đẹp, đáng yêu này.

Câu 8 (trang 14 SGK Ngữ văn lớp 7 Tập 1):

Hãy tưởng tượng mình là một cái cây, một bông hoa hoặc một con vật cưng trong nhà và viết khoảng năm câu thể hiện cảm xúc khi mình hoá thân.

Trả lời:

- Gợi ý:

+ Xung hô ở ngôi thứ nhất để thể hiện cảm xúc của một cái cây / bông hoa hoặc con vật cưng đã được nhân cách hoá.

+ Giới thiệu bản thân và thể hiện nét cảm xúc khi viết đoạn văn đặc biệt này:

+ Thể hiện cảm xúc của bản thân trong vai của một cái cây / bông hoa hoặc con vật:

* Vui vẻ, hạnh phúc vì đang được tận hưởng cuộc sống tự do tự tại trong thế giới tự nhiên bao la, rộng lớn và đẹp đẽ (hoặc được sống gần với con người, được chăm sóc và nâng niu)

* Tự hào, kiêu hãnh vì vẻ đẹp của mình đã góp phần tô điểm cho cuộc sống, mang đến niềm vui cho con người

+ Nhấn nhủ thông điệp ý nghĩa đến đồng loại hoặc với con người